

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVII. Praxis Fidei prooratione vocali, & mentali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

revelasset ei Dominus pulchritudinem, & splendorem animarum sanguine IESU Christi redemptarum, ita salutis earum amore, & zelo incensa fuit, ut diceret, tanta est dignitas & pulchritudo animarum, ut labor nullus quantumvis maximus, earum dignitati valeat comparari.

Quis porro labores, & difficultates quas Sanctus Paulus, & Apostoli, alique Sancti quam plurimi, pro bono animarum passi sunt, enumerare sufficiat? plena sunt sacrae Scripturae eloquia, & historiæ Ecclesiasticarum monumenta, præclarissimis charitatis proximi exemplis: ubi videre est, quantis se viri sanctissimi exposuerint periculis, quanto fervore in remotissimas extraneasque regiones peregrinati, quanta magnanimitate in medio Hæreticorum, Gentilium, & Barbarorum sicut agni inter lupos versati, commoditates, & quietem propriam pro salute proximi, animarumque profectu in sudores, pericula, & immensos labores commutarint; maximè verò quanta fortitudine, & Spiritus Sancti robore vitam suam libenter pro fide, & proximorum salute impenderint, quod illustrissimum est, & firmissimum ferventis zelus, atque, ac charitatis excellentis testimonium; *maior enim hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.*

Nascitur præterea in servis Dei amor & æstimatio animarum, ex ferventi desiderio sanctificationis divini nominis, ut DEUS ab omnibus cognoscatur, glorificetur, laudetur, ad ametur: etenim cum fidei veritas ostendat, DEUM infinitè omni creaturarum amore dignissimum, ipsæque eum ardentissimè amant; nequaquam pariter sustinere valent tantum, talemque DEUM, non ita, ut meretur cognosci, & amari, sed immensa ipsius beneficia, ab innumerabilibus hominibus idololatricis, aliisque erroribus excæcatis ignorari, & ab ingratis contemni.

Effectus hi sunt Fidei vivæ, & amoris divini, qui cum semel cor servorum Dei possederit, mirum est, quantum eos excrucient peccata in Deum admittenda; cum enim videant, & cognoscant, quam graves, & enormes sint offensæ innumerabiles, quas in Deum quotidie homines audent committere, fidei acie, execrabilem illam rebellionem unius peccati mortalis, adversus divinam maiestatem, & infinitam creaturæ in Creatorem suum injuriam, clarè perspicientes, succenduntur zelo salutis animarum ardentissimo, ad destruendum & debellandum, quantum in se est, tam grande peccati malum.

Non minus etiam commoveri solent viscera charitatis, & commiserationis, in Sanctis Dei, perspicaci intuitu damnorum & calamitatum incomparabilium, in quæ demeritæ sunt per peccatum animæ: vident enim lumine fidei, Deo inimicas, omni abominatione turpiore, omni spurcicia fætidiores, æternis inferni poenis addictas, & medullitè tantis condolentes malis, eas eruere satagunt, ut dum CHRISTVM Dominum, Vivæ Fidei oculis in proximo considerant, secundum quod ipse dixit: *Quod fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis*; hac fidei veritate, omnem animarum necessitatem sive temporalem, sive spiritualem, Christi Domini necessitatem arbitantes, quidquid ad earum consolationem, & salutem pertinet, strenuè procurant.

Hinc verorum Christianorum in operibus misericordiae sollicitudo, quia in egeni & mendici habitu, Christum Dominum latentem aspiciunt: qua Fidei vivacitate S. Martinus adhuc Catechumenus Christum Dominum divisa veste con-

text; & S. Franciscus non sine miraculosa sanitate, Christum Dominum in leprosis excolabatur, illud recolens Prophetæ de Messia vaticinium: *Et nos putavimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo & humiliatum.*

Dignitatem præterea animarum admirandam convincit, pretii, quo redemptæ sunt, valor infinitus: nam, ut inquit Sanctus Petrus; *non corruptibilibus auro vel argento redempti estis, sed pretioso sanguine, quasi agni immaculati Christi, & incontaminati.* Memento ergo homo & pondera dignitatem tuam, & à tam Sapiente mercatore tanti æstimatam, tam sublimi pretio redemptam animam, noli mundanarum mercium vanitatibus, degeneri conversatione commutare: In hanc rem est, quod Sanctus Augustinus dicere solitus erat: *Cum cognovissem animam meam pretioso sanguine unigeniti filii Dei esse redemptam, nolui eam amplius pro vlla re exponere venalem.* Similiter hac ratione perspicere licet, quanti proximum, est vilissimum forè mancipium, æstimare debeamus, quem Dominus nosster IESUS Christus tanti fecit, ut non dubitasset pro eo manibus tradidit nocentium, & crucis subire tormentum: quantumque ab omni scandalo, & peccati, præsertim mortalis, occasione cavere, ne animæ fratris nostri occideret effecti, pretiosum Christi Domini sanguinem effundamus in terram: si enim aurum est, quod auro æquivaler, sanguis Christi est, quod Christi Domini sanguine constituit; qui profectò impius ac crudelissimè in terram profunditur, cum in interitum anima præcipitur.

Hinc quoque valorem gratiæ & charitatis, gloriæque æternæ colligere poterimus, hec enim omnia, magno isto Sacrosancti, & divini Sanguinis pretio comparata sunt, in eoque causam nec Spiritus sanctus fuit datus, nec apertæ celi januæ, anteqvam pretium istud dolorosissima sanguinis effusione perfolutum fuisset.

C A P V T XVII.

Praxis Fidei pro oratione vocali, & mentali.

O Ratio duobus modis fieri solet, vocaliter, aut mentaliter: utrique mirum in modum fides viva subservit.

Sanctus Augustinus *Serm. 36. de verbis Domini* fusè probans, fidem esse fontem orationis, inter cætera sic ait: *si fides deficit, oratio perit*; & ut ostenderet fidem fontem esse orationis, nec posse iterum, ubi caput aquæ siccat, adjunxit atque antiquo modo autem invocabunt, in quem non crediderunt. *Confitebor ergo oremus credamus, & ut ipsa non deficiat fides, qua credimus, oramus, fides fundat orationem, fusa oratio fidei im-* *S. Paulus*

petrat firmitatem. Verum cum plurima, & clarissima suppetant Sancti Evangelii in hanc rem testimonia, frustra Reliqui laboramus in querendis Sanctorum Patrum sententiis.

Primum enim doceat nos fides orationis necessitatem, cum enim sine Deo nihil possumus, & Apost. docente non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis, testat sola oratio, per quam divini favorem auxilii ad bene operandum impetrare possumus: idcirco inculcabat Salvator noster, oportet semper orare, & nunquam desicere. *Luc. 18. Et vigilate itaque omni tempore orantes, Luc. 21. admo-*

admonens, ut omni tempore, semperque oremus, ut nunquam iam a cordibus nostris exulet oratio, cum enim tanta nos undique circumstant mundi huius pericula, continuo orationis excubiis insistere oportet, ne adversariorum insidiis incauti opprimamur.

De tribus orationis partibus, & primo de elevatione mentis in DEUM sive presentia DEI.

§. 1.

Quia verò tres sunt orationis partes; prima Elevatione mentis in Deum, sive in Dei presentia constitutio; secunda rerum divinarum gratia, & pia animi affectione meditatio; tertia petitio; nostrum erit ostendere qualiter unamquamque illarum fidei praxi adjuvare valeamus.

Imprimis igitur, ut facili negotio cor nostrum in Deum elevemus, efficitur fides, qua certe credimus Deum ubique, & in omnibus rebus presentem, ut non necesse habeamus in cælum ascendere, aut aliò commutare, quandoquidem immensitate sua cælum & terram repleat. Significare hoc voluit D. Samaritanæ, cum dixit; *verum adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate.*

In spiritu sive voluntatis fervore, & veritate, fidei nimirum, qua DEUM ubique, & non solum in templo Ierosolymitano presentem agnoscant.

Stabit quoque plurimum animum in Dei presentiam elevatum, fides illa, qua docemur, quod non longe sit DEUS ab unoquoque nostrum, & quia in ipso vivimus, movemur & sumus, ut inquit Apostolus, significans Deum magis in nobis esse, quam ipsi in nobis simus, & quod intus in centro sit anima, in qua experiuntur contemplativi capacitatem immensam, quam DEUS inhabitat. Multum profectò valet hæc fidei doctrina ad continendas animas in reverentia, & puritate, in conspectu tantæ majestatis intus nobis præsentis, & unitæ, ad quam in omnibus necessitatibus nostris recurrere possumus, intra nos ipsos in templum Dei vivi confugiendo, ut ibi cum Moyse ad deserti interiora recollecti, coram Deo necessitates, & miseras nostras representantes, consilia salutaria in dabiis, & auxilia opportuna in tribulationibus impetremus; prout inquit Sapiens: *In oratione confitebitur Domino, & ipse diriget consilium ejus, & disciplinam, & in abscondito consolabitur.*

Ecl. 34.

Solutum fidei magnum est: non movet hominem habia sua, ut loquatur Domino, & exaudiat Dominus; quis ipse, ut inquit sponsa, *stat post parietem nostrum*: neque potest non audire verba cordis nostri, & habemus in medio cordis nostri Consiliarium fidelissimum, & amicum potentissimum, ad quem accessum habemus omni hora, & loco, in omnibus difficultatibus, & negotiis multis, & paucis, magnis, & parvis.

De meditatione, qua est secunda pars orationis.

§. 2.

Secunda orationis pars est meditatio, quæ est consideratio earum rerum, quæ vel ad amorem, aut timorem Dei, vel peccati detestationem commoveat, utiis quasi stimulis excitetur voluntas, vel ad affectum boni, aut abominationem mali.

Huc reduciur contemplatio perfectionum divinarum, & earum, quæ Deo auctore in creaturis coruscantes, creatoris sui laudem annuntiant, quibus omnibus nihil æquè terrore potest, quam ex-

citata fidei notitia, eorum præsertim, quæ Christus Dominus nostri gratia, & amore fecit, & pertulit, aliorumque mysteriorum redemptionis nostræ, nec non divinarum perfectionum, quæ clarissimè in sapientia incarnata resplendent, veluti superius dictum est, cum de viva fide circa articulos creationis, & redemptionis nostræ ageremus.

Circa 3. orationis partem, qua petitio est, fidei praxi.

§. 3.

Num ex præcipuis adjumentis tertiæ partis orationis, sive petitionis est fides viva; ut clarè colligitur ex verbis Christi apud Mattheum, *omnia quaecumque petieritis in oratione credentes, accipietis.* & alibi; *si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi hinc illuc, & transibit.*

unde inferunt Sancti Doctores, unam ex præcipuis conditionibus orationis, ut post illam impetret esse vivacem istam fidem: adeo, ut in petitione magis necessaria sit viva fides, quam sine viva fide charitas: & clarum est, quandoquidem multi peccatores fide hac, maxima à Deo obtinere, ut videre est in Publicano, Maria Magdalena, Filio prodigo; iustis vero ea destitutis multoties, quæ petunt denegentur. Ratio est, quia impetratio non in meritis petentis, iustitia, aut amicitia fundatur, sed in mera liberalitate, & benignitate Dei, verboque promissorio, quo se iis daturum obtinuit, qui cum sincera humilitate, & fide oraverint: sicque oratio, ut inquit S. Th. innititur principali ter fidei, quantum ad efficaciam impetrandi.

Et ob hanc eandem causam idem S. Doctor alibi asserit impetrationem miraculorum fidei effectum esse; ut hoc modo magnarum gratiarum à Deo obrentio, miraculorum perpetratio, ex natura sua vivæ fidei correspondeat & non charitati, aliisque virtutibus, quæ tamen magnopere adjuvant: multum n. valet deprecatio iusti, & amicitia, neque ordinariè aliis DEUS dona sua elargiri solet; ipsa tamen fides est, quæ impetrat, & ita quidem, ut doceant Theologi, infallibiliter impetrare debere si iustus sit, si peccator, quisquis fide ista vivam Deum rogaverit; sic etiam S. Chrysost. super jam citato Matth. loco *sive iustus sit, inquit, si peccator, de omnibus aequaliter loquitur.*

Quæ profectò primò quidem magna est & præclara fidei prerogativa; tum etiam excellens admodum divinæ benignitatis demonstratio, quæ neniini misericordiae suæ fores claudit. Denique magna iustorum & peccatorum consolatio, cum certam sibi promittere possint DEI clementiam; quoties viva fide ad eam accellerint. Distinguere tamen oportet fidem hanc impetramariam ab ea, quæ divina quidem est, sed solum speculativè credit DEUM benignissimum, & misericordissimum, & omnia quæ petierimus, concedere omnipotentia sua valentem, sed insuper adeo vivax esse debet, ut promissioni innixa divinæ, excitet certam ac firmissimam fiduciam, quidquid petierimus impetrandi.

Quia verò ista fiducia filia naturalis est fidei vivæ, ejusque loca & comes indivisa, idcirco fidei vivæ gratiam impetrandi attribuimus, cum omnis obtinendi fiducia in fidei vivacitate radicitur. De hac fide loquebatur Christus Dominus apud Marcum, cum dixit: *quicumque dixerit monti huic tollere, & mittere in mare, & non hesitaverit in corde suo, sed crediderit, quia quodcumque dixerit fiat, fiet ei.*

Sic legimus de Sancto Francisco, quod cum duobus

duobus annis gravi & molesta tentatione ita devexaretur, ut quietis omnis expertus, omnique solatio destitutus, lata Fratrum conversatione abstractus viveret, cum vice quadam pro liberatione orasset, vocem audire: *O homuncio, si haberes tantam fidem, sicut granum sinapis, diceret monti tentationis huius, transi, & transiret*: quo monito, cum S. Pater fidem vivificasset, mox tentatio, & tribulatio vento citius dissipata evanuit.

Qualiter vivam impetrandi fiduciam meritis vacui concipere possumus. §. 4.

Sed statim dicit aliquis: quis hominum tantam in se fidem, & fiduciam excitare audebit; cum ita pleni simus peccatis, omnique meritorum genere inanes & vacui? Resp. nunquam deficere merita Christi Domini, ad quæ liberè confugere possumus, quandoquidem testamento, in morte & sanguine confirmato, hæredes nos fecerit omnium meritorum, & laborum suorum: sicut enim è cælo pro nobis in terram descendit, ita quoque, quidquid à primo instanti incarnationis, in purissimo beatissimæ MARIE virginis utero (in quo ita plenus gratia & gloria fuit ac modò est in cælis in sinu Patris) ulque ad ultimum spiritum è cruce in manus Patris commendatum meruit, & passus est, totum in nostram cessit utilitatem.

In hac thesauri abyssu, fundatur fides & confidentia nostra, quæ cum viva est, totam istam æterni testamenti hæreditatem, & substantiam propriam, nihilominus peculiarem efficit, eamque Patri æterno offerens, auxilium, & gratias, per dulcissimum, & unigenitum Filium, Patrem, Advocatum, Sacerdotem, & Regem nostrum fiducialiter petit, & impetrat: sic enim Christus Domini promissit, dicens: *si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*. Quid enim aliud per nomen JESU intelligere possumus, nisi ipsius merita, cum nomen ejus sit JESUS, id est, Salvator & Redemptor, quod certè constitit ipsi immensis laboribus, & doloribus, quibus salvationem, & redemptionem nostram meritis est, Petere ergo in nomine JESU, est petere intuitu meritorum, quæ pro nobis egit, & passus est JESUS, & Salvator noster.

Advertere similiter licet, ut simul infinito passionum & meritorum Christi Domini cumulo, paucillum etiam, quod est nostrorum laborum, adjungamus, & tam excellenti unionem nobilitatum, simul offeramus Patri æterno. Quod significare voluisse videtur Apostolus cum dixit: *Omne quodcumque facitis sive in verbo, sive in opere, omnia in nomine D. JESU Christi facite*, quasi diceret: verba, & opera quæcumque facitis, meritis, & sanguini Christi Domini conjungite, non solum ea in ipsius gloriam dirigendo, sed insuper in ipsius nomine, id est, innixi virtuti sacrosanctæ passionis, & sanguinis Domini nostri JESU Christi; ut cum gratiarum actione pro tam præstanti debilitatis nostræ fulcimento, tantorum Christi D. meritorum comitatu, ad divinum valorem, & pretium, nostra quoque eleventur.

Verum ut redeamus ad motiva, quæ fiduciam nostram robotant, & fortificant non solum habemus hæreditatem immarcescibilem meritorum Salvatoris nostri, sed advocatum habemus, & Summum Pontificem, qui penetravit cælos, JESUM, in quo æterno Patri benè complacuit, qui in conspectu Divinæ majestatis sacrorum vulnorum exhibitione, semper postulat, & interpellat pro nobis, per quem habentes fiduciam acceden-

di ad thronum gratiæ, fatigari non debemus; sed sapissimè merita, labores, & dolores mediatoris nostri, pro nobis DEO offerre.

Et licet frequentissimè labatur homo, plurimique alii in nomine isto de innumeris necessitatibus remedium quarant, nequaquam tamen animo concidere oportet, quali aut his patientia laederetur divina, aut meritorum Christi exhaustirentur abyssi: quantumcumque enim magnis importunitatibus, & frequentibus petitionibus, etsi super arenam maris innumerabilibus, sollicitemur in Christi nomine, nunquam tamen audire detrectabit: ille enim quantumcumque multæ sint, finitæ manent, merita autem summi sacerdotis nostri sunt infinita: sicque licet jugiter in omnibus mundi altaribus, divinisque officiis, orationibus, & petitionibus, quæ omnes meritis Christi concluduntur, per JESUM Christum, tot personæ vocentur, & infinitè amplius petitionarent, & mille milies nomen istud sacrum allegaretur, & repereretur, nequaquam tamen divinis auribus tædio aut molestiæ forent, sed sacrificium perpetuè acceptum, & placabile.

Quis igitur tot tantisque orationis munimentis instructus, irrefragabili divinæ promissionis assecuratione, infinitis meritorum Christi thesauris, ipso Christo Domino advocato, & pontifice nostro apud Patrem, causæ suæ diffidere audebit? & non potius cordialissima fiducia & vivacissima fide effundet in conspectu Dei orationes suas.

Vnde fides viva tanta in impetrando efficacia, & de orationis instantia. §. 5.

Ratio una ex præcipuis tantæ efficaciz vivæ fidei est, quia hæc secum adducit firmam divinæ bonitatis, & misericordiæ fiduciam, quæ præcipuè DEUM honorificamus, & glorificamus, cui maxime proprium est glorificantes se glorificare.

Pro cuius rei intellectu sciendum est, duobus modis rem aliquam laudari. Vno verbis: Altero operibus. Medicus Theriacam extollit plurimis verbis, virtutem ejus amplificans adversus omnis generis venenas; sed amplius tacendo laudat, qui se à vipera coram aliis mordeat, & inscisci primò permittit, ac deinde adhibito medicamento sanat: clarum enim est, quantum certius huic, quam isti fidem adhibere debeamus, cum non absque solido fundamento, sed rei experientia, alium inanibus verbis res appetiendi modum, longè antecellat.

Porrò fides orationis, hoc potiori modo divinæ bonitatis, & misericordiæ abyssum mirum in modum glorificat, cum in mediis periculis & militia mundi hujus, ster hac fiducia securus, & hilatis spiritualis agonothea, audacter proclamans: *si consistant adversum me castra, non timebit cor meum: si exurgat adversum me praelium, in hoc ego sperabo*.

Hac fiducia roboratus arduæ quæque pro Dei honore aggredi non veretur, qualiter fide obviat Abraham Isaac, cum tentaretur; & Apostoli, alique Christi Domini fideles Ecclesiæ primitivæ, & reliqui post ipsos; qui singulari divinæ bonitatis fiducia, & securitate, quæ nunquam in se sperantes derelinquit, universa, quæ habent deleverunt, & dant pauperibus, ipsique se laboribus, & necessitatibus, Christi amore exponunt.

Pauci sunt etiam inter virtuosos, qui ad hunc fiduciam gradum conscendunt; illique profecto beati,

beati, inter quos numerari non immerito potest Chananea Evangelica, dum inter tot Domini repulsa, non tamen animo confecta diffidit, sed in hinc fiducia, nunquam deforaturam sibi divinæ bonitatis misericordiam vivacissimè credidit, hinc à Domino laudata audire meruit. O mulier,

Matt. 23 magna est fides tua, fiat tibi sicut vis. Tota ergo impetrandi difficultas, & defectus ex defectu vivæ fidei, quam Christus D. exigit, originem habet, ut clare admodum explicat Sanctus Hieronymus, non orarem, inquit, si non crederem, sed si crederem illud cor, quo DEVS videtur mundare, manibus tunderem peccata, genas lacrymis rigarem, corpore inhorrescerem, ore pallerem, jacerem ad Domini mei pedes, eosque statu perfunderem, crine tergerem, & hanc certe trunco Crucis, nec prius dimitterem, quam misericordiam impetrarem, hincque S. Hier. Viva hæc fides in S. August. in hortu ita vixit, tantaque quodammodo vi DEUM devicit, ut Augustinum peccatorem, tantum effecit Sanctum.

Hac quoque pollebat S. Gregorius Nazanzenus, quæ, ut ipse testatur, cum non prius se caput suum ad altari dimissuram denunciasset, quam sanitatem obtinisset, statim liberatam se morbo sensit. Sed & sanctissimæ Matris nostræ THE-RESIÆ invicta fidei vivacitas resplendit, in multis quidem aliis, sed nominatim in hoc orationis exemplo, cum post annos viginti continuorum bellorum spiritualium, post communionem, ante Crucifixi imaginem, magna fide, vitæ mutationem confidenter postulans clamare cepit: Domine non discedam hinc, nisi prius concesseris mihi, quod peto: quæ certè fidei nobilitate, quod viginti annorum spatio nequiverat, uno momento obtrinit.

Ac denique plurimi SS. hac fide viva cum Deo quasi luctati sunt, sicut Jacob, nec dimiserunt Dominum, nisi benedixisset eis. Instantia, & perseverantia hæc orationis est, secundum fidei doctrinam medium efficacissimum, ad Dominum devincendum, ut ipse nos in Evangelio docet, exemplo viduæ, quæ orationum suarum importunitate, & perseverantia, quod antea nequiverat, tandem obtinuit: & alterius amici, qui ab amico media nocte tres panes commoda postulans, idcirco, quia rogare non desistit, desiderio suo non est frustratus.

Verum etsi dicamus fide viva omnia, quæcumque petimus obtineri, nequaquam tamen excludere volumus alias orationis conditiones à S. Thoma traditas, ut sunt humilitas, perseverantia, & spiritualis necessitas.

CAPUT XVIII.

Pro tribus orantium statibus fidei praxis.

Legen- Tres sunt eorum, qui oratione exercentur statibus, sive gradibus. Primus incipientium, Secundus proficientium, Tertius perfectorum. Qui hoc tri- sunt velut tres ætates spirituales, correspondentes seditionis tribus viis, quas mystici nominant *purgativam*, *il-* *statu* *N. luminativam*, & *unitivam*, ut latius alibi dissectui- *Domini* *mus*.
à *Iesu* Sicut ergo diverso alimento educantur parvuli, Maria, h. & viri perfecti: ita quoque istorum statuum qui tri- spiritualium diversa sunt exercitia, ciborumque paritro differunt: parvulis enim, qui jam orationis lu- opere Ro- cem aspiciere incipiunt, lacte opus est. Proficien- mæ & ali- tibus aucto stomachi calore, paululum solidiore bi pluri- cibo. At perfectis, solidissimo.
es recuso Erit ergo necessarium, singulis fidei face præ- Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

lucere, ut quisque sibi commoda via, absque off- de illodif- fendiculo possit progredi, & ex viridario fidei; serit, & ubertim exposit. & nost. *Joan à la-*

Pro statu incipientium.

§. 1.

Incipientes, & qui in via purgativa versantur (quorum exercitium est deslere antea vitæ peccata, carnem castigare, penitentiam agere, & excavatione patietis amoris proprii, ad sui ipso- rum cognitionem, & odium penetrare) fidei ex- erciti, in hoc præcipue incumbere debent, ut vera justitiae trinitas, peccati mortalis gravitatem ponderare norint, his rationibus:

1. Quia est injuria infinita, in ipsam divinam majestatem admissa.
2. Quia privatur animam gratia, amicitia Dei, & incomparabilibus æternæ gloriæ bonis, ipsamque reddit DEO exosam & inimicam.
3. Quia reddit hominem obnoxium, & dignum penis inferni horribilissimis, in æternum sine redemptione tolerandis.
4. Quia causa fuit incredibilium poenarum, & intolerabilium tormentorum vni geniti Filii DEI, quem pro redemptione, & liberatione nostrâ à servitute & tyrannide peccati, incarnati, & pati oportuit.

Hæc in statu viæ purgativæ, fidei lance probè æstimare debet incipiens, & ex summa peccati gravitate, ejusque abominatione, intimum sui ipsius, ob gravia, quæ commisit peccata, odium concipere, si cumque propositum non peccandi de cætero: nec non dolorosissimæ JESU Christi passioni, cujus ipse peccatis suis causa fuit, medullitus compati.

Extimulare adhuc seipsum poterit rationibus, similitudinibus, exemplis, discursibus, excitandæ veritati, & certitudini fidei idoneis: exemplum sit, desiderat aliquis animare se ad offensam mortalis enormi aemulatione ponderandam, & hac consideratione & ratiocinatione semetipsum convincit. Quanto excellentior est persona offensa, tanto altius excelsit injuria, quæ in eam committitur, enormitas: sicut major est injuria in judicem commissa, quam quæ in plebeum: major nem, quæ in præsidem, ac maxime, quæ in Regem; eoque amplius, quo, qui offendit vilior est, culpa aggravatur; qualis ergo, & quanta est offensa in DEI majestatem infinitè bonam, & summam, à peccatore vilissimo perpetrata? vel sic inquires: magna est profecto peccatorum meorum gravitas, ad quorum remissionem necessarium fuit DEUM incarnari, & tam horribilia pati tormenta, mea peccata crucifixerunt DEUM meum, quam horribilia sunt, in conspectu DEI mei, scelera mea; quæ Filio ejus intulerunt crucis mortem, qualemque vindictam sumer de peccatis meis propriis in anima & corpore meo, qui talem exercuit in Vni genito suo pro peccatis alienis.

Vide & considera divinæ Justitiæ exactissimum rigorem, & peccati malitiam, tam stupendè in morte JESU Christi demonstratam. Compungere in intimis animæ tuæ visceribus, compulsionem dolorum, quibus propter crimina tua à planta pedis usque ad verticem capitis repletus est amantissimus Saluator tuus. Quanto ergo gemitu deplorare debes peccata tua, præcavere & timere justitiam irati Iudicis? quanto reipsum odio prosequi, & castigare in carne tua tantam adversus DEUM rebellionem?

Argumento similiter ducto ab æternis inferni cruciatibus sic agere poteris, Si DEUS, qui mille-

D

ricor dis-